



Förslag till direktiv om återvändande

Utrikesdepartementet

2005-10-31

Dokumentbeteckning

KOM (2005) 391 slutlig, 12125/05 MIGR 41, CODEC 750, COMIX 579

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna

Sammanfattning

Kommissionen presenterade den 1 september 2005 ett förslag till direktiv om gemensamma standarder och procedurer vid återvändande av tredjelandsmedborgare som inte vistas lagligen inom gemenskapen - KOM (2005) 391 slutlig.

Syftet med förslaget är att fastställa tydliga, lättfattliga, och rättvisa bestämmelser som reglerar återvändandeförfaranden och som till fullo beaktar skyldigheten att respektera de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

Direktivet innehåller bestämmelser som reglerar förfarandena vid återvändande av tredjelandsmedborgare som inte vistas lagligen inom EU. Nedan följer en redogörelse för huvudpunkterna i förslaget till direktiv.

- En tydlig, öppen och rättvis process skall föregå ett avlägsnandebeslut.
- Självanta återvändanden skall i högre grad möjliggöras genom att en viss tidsperiod fastställs inom vilken tredjelandsmedborgaren

ges möjlighet att återvända självmant efter ett avlägsnandebeslut.

- Ett harmoniserat tvåstegsförfarande med ett återvändandebeslut följt av återsändandebeslut bör som huvudregel användas. Detta skall möjliggöra att en viss tidsperiod för självmant återvändande skall kunna ges.

- Förhållandena för tredjelandsmedborgare vilka är tillfälligt förhindrade att återvända skall regleras.

- Miniminormer vad gäller förfarandegarantier skall fastställas, t.ex. att avlägsnandebeslut skall meddelas skriftligen och att möjligheter skall finnas att överklaga beslutet.

- Användande av tvångsmedel, förbud mot återinresa, utnyttjande av förvar och förhållanden som rör ömsesidigt erkännande av avlägsnandebeslut skall regleras.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Författningsändringar kan komma att krävas. Det är främst fråga om ändringar i den nya utlänningslagen (2005:716), NutIL (träder i kraft den 31 mars 2006). Detta gäller särskilt bestämmelserna i 12 kap. NutIL om verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut, bestämmelserna i 10 kap. NutIL om förfarandet vid och möjligheten att besluta om förvar samt bestämmelserna om återreseförbud i 8 kap. NutIL.

1.3 Budgetära konsekvenser

Direktivförslaget kan innebära ökade kostnader för Sveriges del – t.ex. för det fall ett förfarande måste införas varigenom frågor som rör rätten att stanna i landet och skyldigheten att återvända måste avgöras i separata processer.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Sverige ser inte att det föreslagna direktivet kommer att medföra något mervärde utan befarar att det kommer att leda till ökad byråkrati och längre handläggningstider. Sverige ställer sig särskilt tveksamt till att i ett förslag som reglerar verkställighetsfrågor också reglera frågor som rör bedömningar

av grunder för att bevilja uppehållstillstånd. Sådana bedömningar bör i stället göras i samband med att en stat prövar samtliga de skäl som en tredjelandsmedborgare anför för att beviljas uppehållstillstånd.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

De formella förhandlingarna om direktivförslaget har inte påbörjats och andra medlemsstaters ståndpunkter är därför okända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Yttrande från Europaparlamentet har ännu inte inkommit.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har skickats ut till berörda myndigheter och organisationer för synpunkter. De myndigheter som har kommenterat förslaget har samtliga uttryckt att förslaget i flera avseenden inte överensstämmer med svenska regler – bl.a. vad gäller bestämmelserna om förvar och reglerna om förbud mot återinresa. De få organisationer som har kommenterat förslaget har bl.a. motsatt sig den föreslagna bestämmelsen om förbud mot återinresa.

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kommer att förhandlas i rådsarbetsgruppen för migration och återvändande med start i november 2005.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden är artikel 63.3 b i EG-fördraget. Beslut fattas i enlighet med artikel 251 i EG-fördraget, dvs. medbeslutandeproceduren.

3.3 Fackuttryck/termer

Beslut om återvändande: Termen avser ett beslut varigenom fastställs att en tredjelandsmedborgare inte vistas lagligen i en medlemsstat och uppställer en skyldighet att lämna landet.

Beslut om återsändande: Termen avser ett beslut varigenom fastställs att ovan nämnda beslut skall verkställas.